

BUDŻETY JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO

Opracowania
sygnalne

W WOJEWÓDZTWIE PODKARPACKIM W 2011 R.

Listopad 2012

Informacje dotyczące budżetów jednostek samorządu terytorialnego opracowano w Głównym Urzędzie Statystycznym na podstawie sprawozdań Ministra Finansów.

Podstawą prawną określającą procesy związane z gromadzeniem i rozdysponowaniem środków publicznych jest ustawa z dnia 27 VIII 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 157, poz. 1240, z późniejszymi zmianami). W odniesieniu do gospodarki finansowej jednostek samorządu terytorialnego taką podstawą są również: ustawa z dnia 8 III 1990 r. o samorządzie gminnym (jednolity tekst Dz. U. z 2001 r., Nr 142, poz. 1591, z późniejszymi zmianami), ustawy z dnia 5 VI 1998 r. o samorządzie powiatowym i o samorządzie województwa (jednolite teksty Dz. U. z 2001 r., Nr 142, poz. 1590 i 1592, z późniejszymi zmianami) i ustawa z dnia 13 XI 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (Dz. U. Nr 203, poz. 1966, z późniejszymi zmianami).

Dochody i wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego grupuje się zgodnie z zasadami określonymi w ustawie o finansach publicznych, tj. na działy – określające rodzaj działalności oraz paragrafy – określające rodzaj dochodu lub wydatku; prezentowane dane w podziale na działy i paragrafy opracowano zgodnie z rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 2 III 2010 r. w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych (Dz. U. Nr 38, poz. 207, z późniejszymi zmianami).

Ze względu na elektroniczną technikę przetwarzania danych, w niektórych przypadkach sumy składników mogą różnić się od podanych wielkości „ogółem”.

Przy publikowaniu danych Urzędu Statystycznego prosimy o podanie źródła.

* * *

W 2011 r. łączne dochody budżetów jednostek samorządu terytorialnego województwa podkarpackiego wyniosły 9345,9 mln zł i w porównaniu z 2010 r. wzrosły o 2,5%, a w odniesieniu do 2005 r. zwiększyły się o 82,2%. Wydatki wyniosły 9823,5 mln zł i spadły o 0,4% w porównaniu z 2010 r., a wzrosły w stosunku do 2005 r. o 89,6%. Zagregowany wynik omawianych budżetów wyniósł w 2011 r. minus 477,6 mln zł i w porównaniu z rokiem 2010 zmniejszył się o 36,1%.

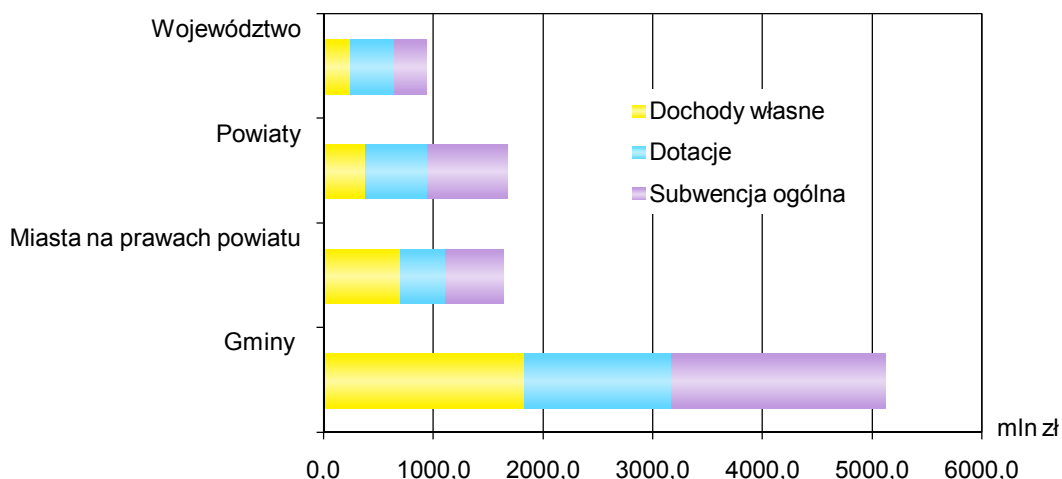
Dochody, wydatki i wynik budżetów jednostek samorządu terytorialnego w 2011 r.

Wyszczególnienie a – w mln zł b – 2010 =100	Ogółem	Gminy	Miasta na prawach powiatu	Powiaty	Wojewó- dztwo
Dochody					
a	9345,9	5111,8	1632,6	1671,8	929,8
b	102,5	99,1	110,9	104,3	104,8
Wydatki					
a	9823,5	5352,5	1801,4	1707,1	962,5
b	99,6	94,6	114,6	103,2	98,2
Wynik finansowy ¹					
a	-477,6	-240,7	-168,8	-35,3	-32,7
b	63,9	47,9	168,6	67,6	35,3

¹ Deficyt (-) lub nadwyżka (+) budżetowa.

Największy udział jednostek samorządowych poszczególnych szczebli w realizacji dochodów w 2011 r. uzyskały gminy (54,7%), następnie powiaty (17,9%), miasta na prawach powiatu (17,5%) oraz województwo (9,9%). Bardzo podobnie do dochodów kształtował się udział jednostek samorządowych w realizacji wydatków. Największy udział uzyskały gminy (54,5%), następnie miasta na prawach powiatu (18,3%), powiaty (17,4%) oraz województwo (9,8%).

Dochody budżetów jednostek samorządu terytorialnego według rodzajów w 2011 r.

Głównym źródłem dochodów jednostek samorządu terytorialnego była **subwencja ogólna** - w 2011 r. wyniosła ona 3493,4 mln zł, stanowiąc 37,4% ogółu dochodów. W porównaniu z 2010 r. wysokość subwencji ogólnej wzrosła o 0,5%, najwięcej, bo o 3,5%, w budżetach miast na prawach powiatu. W budżecie województwa wartość ta zmniejszyła się o 11,7%. Największą część subwencji ogólnej (66,6%) stanowiła część oświatowa – 2327,8 mln zł. Subwencja ogólna miała największy udział w dochodach budżetów powiatów (43,8%), najmniejszy w budżecie województwa (31,6%).

Dochody własne w 2011 r. stanowiły 33,6% dochodów ogółem i wyniosły 3142,1 mln zł. W porównaniu z 2010 r. dochody własne wzrosły o 10,5%, najwięcej w budżecie województwa (o 39,2%), najmniej w budżetach powiatów (o 3,0%). Największy udział dochodów własnych odnotowano w budżetach miast na prawach powiatu (42,7%), najmniejszy w budżetach powiatów (22,8%).

W dochodach własnych jednostek samorządu terytorialnego najważniejszą pozycję stanowił podatek dochodowy od osób fizycznych, a w przypadku budżetu województwa – także od osób prawnych. Wpływy z podatku dochodowego od osób fizycznych wyniosły 1021,6 mln zł, stanowiąc 32,5% dochodów własnych. W budżecie województwa większe

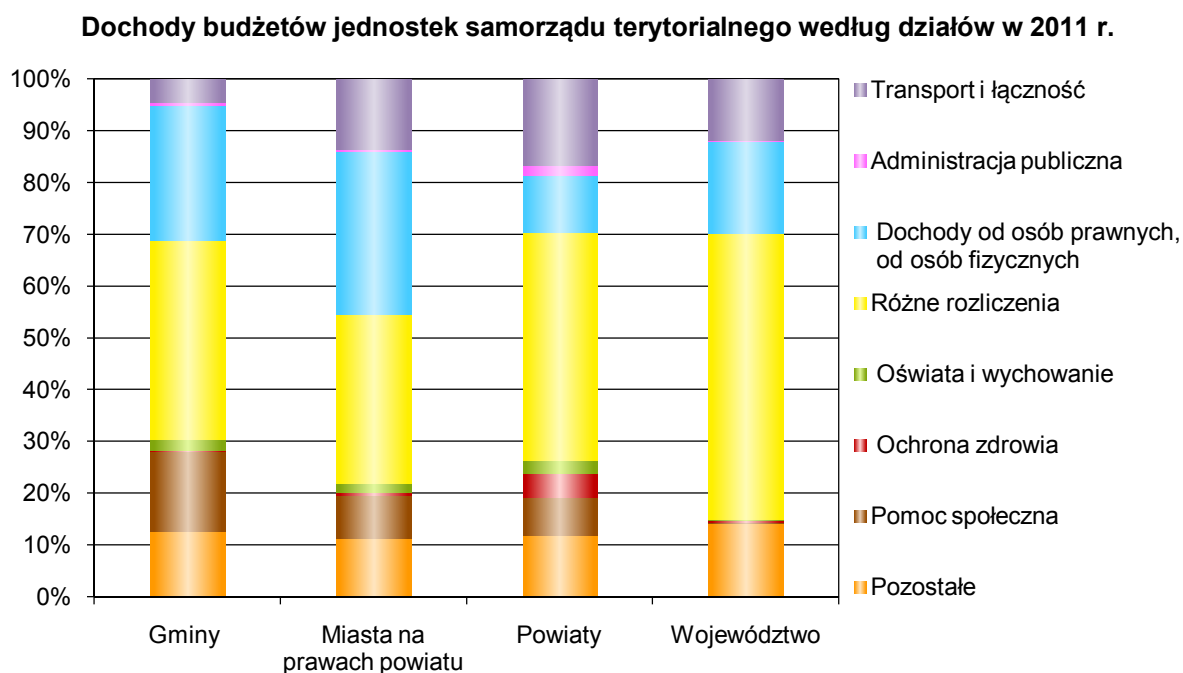
znaczenie miały dochody z tytułu podatku od osób prawnych, które stanowiły 54,4% dochodów własnych i 14,1% ogółu dochodów budżetu województwa. Spośród podatków majątkowych, znaczny udział w dochodach gmin i miast na prawach powiatu miały dochody z tytułu podatku od nieruchomości, które stanowiły 28,7% dochodów własnych gmin i 22,7% dochodów własnych miast na prawach powiatu.

Dochody własne budżetów jednostek samorządu terytorialnego według rodzajów w 2011 r.

Wyszczególnienie	Ogółem	Gminy	Miasta na prawach powiatu	Powiaty	Województwo
	w mln zł				
Dochody własne	3142,1	1821,2	697,8	382,0	241,1
Podatek dochodowy	1225,0	599,9	297,3	163,3	164,5
od osób prawnych	203,4	37,2	27,3	7,7	131,2
od osób fizycznych	1021,6	562,7	270,0	155,6	33,4
Podatek rolny	59,8	57,9	1,8	-	-
Podatek leśny	12,6	12,5	-	-	-
Podatek od nieruchomości	680,6	521,9	158,7	-	-
Podatek od środków transportowych	40,1	31,1	9,0	-	-
Podatek od działalności gospodarczej	2,2	1,7	0,5	-	-
Podatek od spadków i darowizn	7,7	5,2	2,5	-	-
Podatek od czynności cywilnoprawnych	43,0	27,9	15,1	-	-
Oplata skarbowa	18,6	11,5	7,2	-	-
Oplata eksploatacyjna	13,9	12,7	1,3	-	-
Oplata targowa	8,2	5,8	2,4	-	-
Dochody z majątku	200,7	136,7	47,9	11,7	4,4
w tym z najmu, dzierżawy	75,3	52,9	13,2	8,2	1,0
Pozostałe dochody	829,7	396,4	154,0	207,0	72,2
w tym środki na dofinansowanie własnych zadań pozyskane z innych źródeł	237,2	126,0	49,9	34,5	26,9

Najmniejszy udział w dochodach ogółem stanowiły **dotacje**, które wyniosły 2710,4 mln zł, z czego 1748,8 mln zł to dotacje celowe. Ponad 60% dotacji celowych stanowiły dotacje z budżetu państwa z zakresu administracji rządowej. Łącznie dotacje stanowiły 29,0% ogółu dochodów, od 42,5% w budżecie województwa do 25,1% w budżetach miast na prawach powiatu. W porównaniu z 2010 r. dotacje zmniejszyły się o 3,2%.

W strukturze dochodów jednostek samorządu terytorialnego według działów klasyfikacji budżetowej główną pozycją były „Rozliczenia różne”, które stanowiły ponad 40% dochodów ogółem. Ważnym źródłem dochodów były także „Dochody od osób prawnych, od osób fizycznych i od innych jednostek nieposiadających osobowości prawnej oraz wydatki związane z ich poborem” oraz „Pomoc społeczna” odpowiednio 23,5% oraz 11,3%.

Uwaga. Pozycja „Dochody od osób prawnych, od osób fizycznych” zawiera również dochody od innych jednostek nieposiadających osobowości prawnej oraz wydatki związane z ich poborem.

Jednostki poszczególnych szczebli samorządu terytorialnego różnią się między sobą wielkością dochodów w przeliczeniu na 1 mieszkańca.

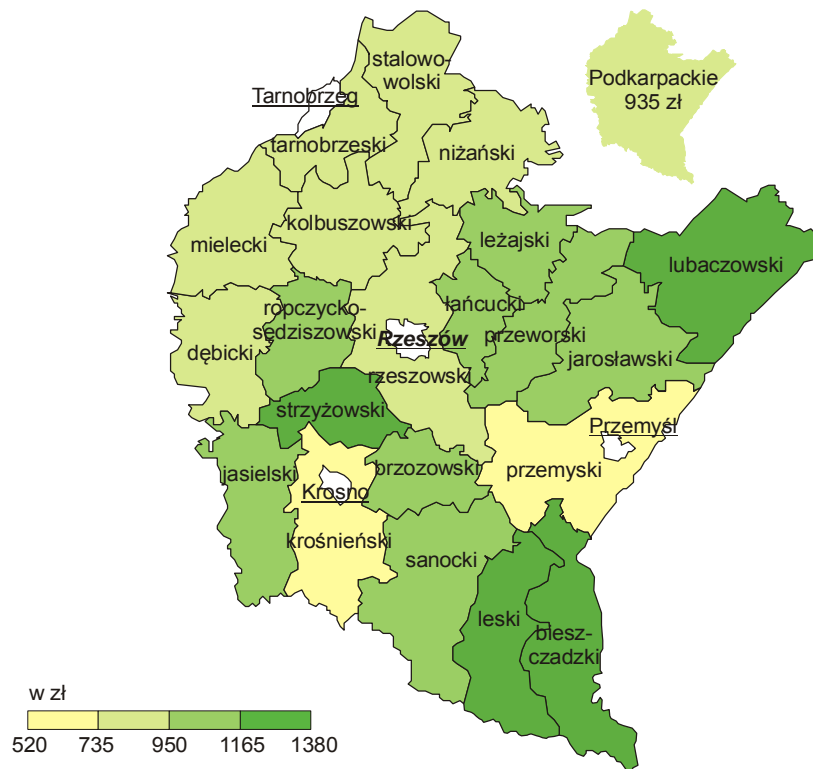
Przeciętna wartość tego wskaźnika dla gmin w 2011 r. kształtowała się na poziomie 2860 zł. Najwyższy dochód odnotowano w gminach: Ostrów (6924 zł) i Cisna (5403 zł), najniższy zaś w gminach: Boguchwała (2256 zł) i Pawłosiów (2284 zł). Wynika z tego, że dochody gmin o najwyższych dochodach na mieszkańca były ponad 3-krotnie wyższe niż w gminach o najniższych dochodach.

Dochody budżetów miast na prawach powiatu na 1 mieszkańca wyniosły przeciętnie 4791 zł - od 6666 zł w Przemyślu do 3995 zł w Rzeszowie.

Dochody budżetów powiatów wyniosły średnio 935 zł na 1 mieszkańca. Najwyższe dochody były w powiatach: lubaczowskim (1372 zł) i bieszczadzkiem (1339 zł), a najniższe w powiatach: przemyskim (522 zł) i krośnieńskim (672 zł).

Dodatkowo na każdego mieszkańca z budżetu województwa przypadało przeciętnie 437 zł dochodów ogółem, z czego 113 zł to dochody własne.

Dochody budżetów powiatów na 1 mieszkańca w 2011 r.

Dochody własne budżetów gmin w przeliczeniu na 1 mieszkańca w 2011 r. kształtowały się na przeciętnym poziomie 1019 zł. Największe dochody własne odnotowano w gminach: Ostrów (5196 zł) i Cisna (3413 zł), najniższe natomiast w gminach: Jarocin (343 zł) i Majdan Królewski (360 zł). Dochody własne gmin o najwyższych dochodach na mieszkańca były ponad 15-krotnie wyższe niż w gminach o najniższych dochodach.

W miastach na prawach powiatu na 1 mieszkańca przypadało przeciętnie 2048 zł dochodów własnych, najwięcej w Tarnobrzegu (2437 zł), najmniej w Przemysłu (1654 zł).

W powiatach na 1 mieszkańca przypadało przeciętnie 214 zł dochodów własnych – najwięcej w powiatach: jasielskim (348 zł) i bieszczadzkim (309 zł), najmniej w powiatach: kolbuszowskim (125 zł) i przemyskim (141 zł).

Głównym obciążeniem dla budżetów jednostek samorządu terytorialnego są **wydatki bieżące** – w 2011 r. wyniosły 7269,7 mln zł, stanowiąc 74,0% wydatków ogółem. W porównaniu z 2010 r. wydatki bieżące utrzymały się prawie na niezmiennym poziomie.

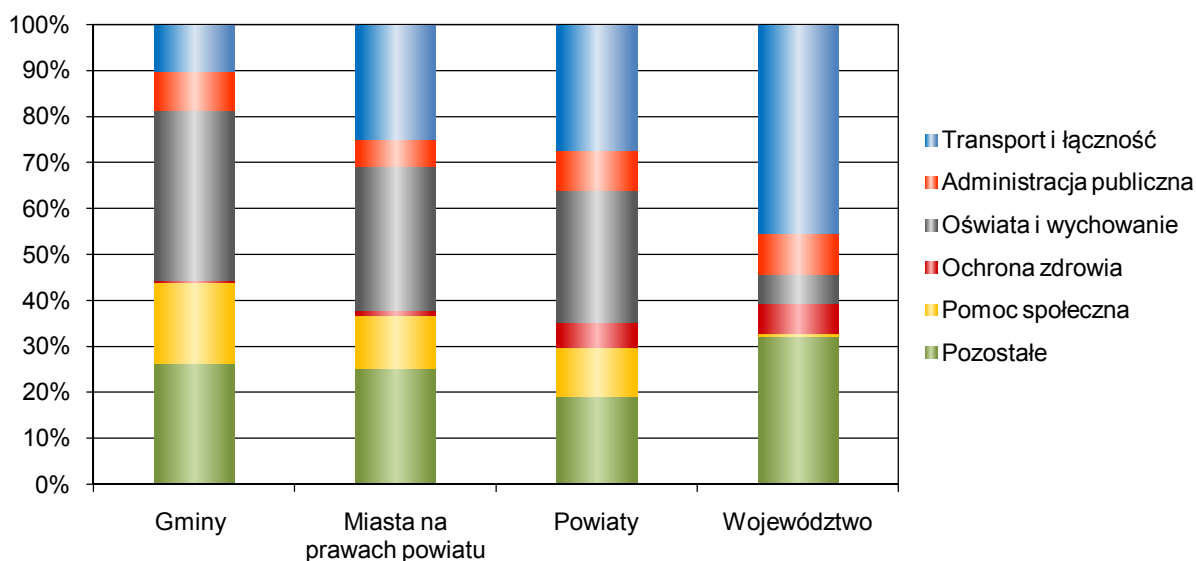
Wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego według rodzajów w 2011 r.

Wyszczególnienie	Ogółem	Gminy	Miasta na prawach powiatu	Powiaty	Województwo
	w mln zł				
Ogółem	9823,5	5352,5	1801,4	1707,1	962,5
Wydatki bieżące	7269,7	4205,6	1247,2	1269,4	547,6
w tym:					
Dotacje	628,9	246,6	119,9	81,7	180,8
Świadczenia na rzecz osób fizycznych	1039,3	868,0	122,6	37,0	11,8
Wydatki bieżące jednostek budżetowych	5457,7	3011,7	972,9	1133,1	340,0
w tym:					
wynagrodzenia	3081,2	1728,2	572,1	658,1	122,8
pochodne od wynagrodzeń	510,7	300,8	89,7	100,2	20,0
zakup materiałów i usług	1468,5	764,3	253,4	265,4	185,4
na obsługę długu publicznego	125,0	68,4	26,7	16,3	13,6
Wydatki majątkowe	2553,7	1146,8	554,2	437,7	414,9
w tym inwestycyjne	2514,3	1139,7	543,9	437,7	392,9

W wydatkach bieżących największy udział miały wynagrodzenia oraz zakup materiałów i usług, które stanowiły odpowiednio 31,4% i 14,9% ogółu wydatków. Na inwestycje przeznaczono 26,0% ogółu wydatków, które stanowiły niemal całość **wydatków majątkowych**.

Porównując strukturę wydatków według rodzajów dla poszczególnych szczebli jednostek samorządu terytorialnego można zauważyć, że najwyższy udział wydatków bieżących odnotowano w budżetach gmin (78,6%), najniższy zaś w budżecie województwa (56,9%). Na wynagrodzenia stosunkowo najwięcej wydano z budżetów powiatów (38,5%), a najmniej z budżetu województwa (12,8%). W budżecie województwa natomiast do istotnych pozycji należały wydatki na zakup materiałów i usług oraz dotacje, stanowiły one odpowiednio 19,3% i 18,8%. Zakup materiałów i usług stanowił najniższy udział w wydatkach budżetów miast na prawach powiatu (14,1%), a dotacje w wydatkach budżetów gmin (4,6%). Na inwestycje najwięcej wydano z budżetu województwa (40,8%), a najmniej z budżetów gmin (21,3%).

Wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego według działów w 2011 r.

W strukturze wydatków jednostek samorządu terytorialnego według działów klasyfikacji budżetowej w 2011 r. największą pozycję stanowiły wydatki na oświatę i wychowanie, które wyniosły ponad 3 mld zł, co stanowiło 31,6% ogółu wydatków. Największy udział wydatków na oświatę i wychowanie odnotowano w budżetach gmin (37,0%), a najmniejszy w budżecie województwa (6,5%). Na transport i łączność wydatki wyniosły 1,9 mld zł, co stanowiło 19,3% ogółu wydatków, przy czym największy ich udział odnotowano w budżecie województwa (45,4%), a najmniejszy w budżetach gmin (10,2%). Ważną pozycję w wydatkach jednostek samorządu terytorialnego zajmuje pomoc społeczna. Łączna kwota wydatków na pomoc społeczną wyniosła 1,3 mld zł, co stanowiło 13,6% ogółu wydatków. Największy ich udział odnotowano w budżetach gmin (17,6%), a zaledwie 0,8% w budżecie województwa.

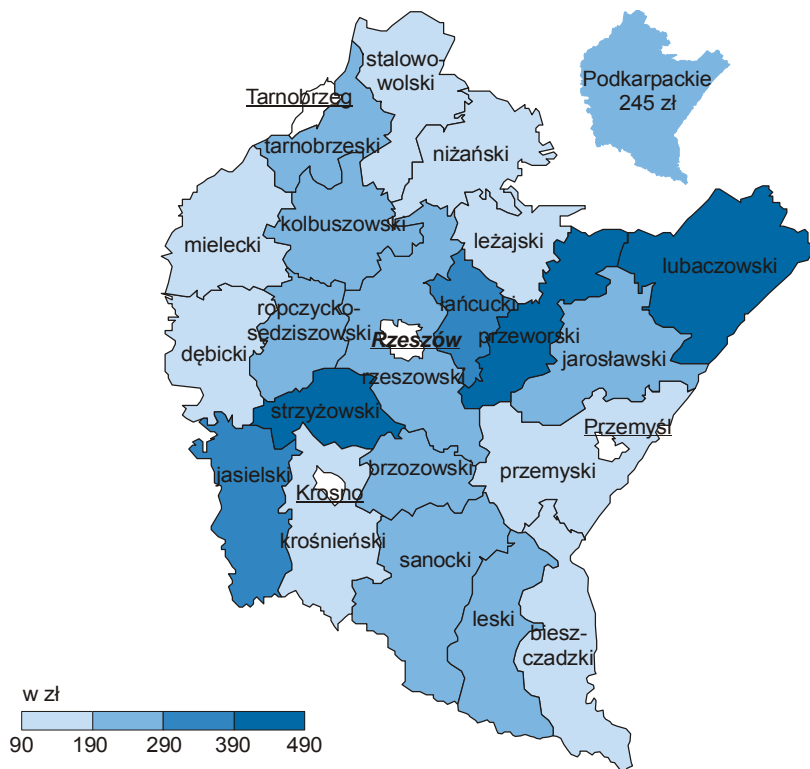
W 2011 r. wydatki gmin w przeliczeniu na 1 mieszkańca wyniosły przeciętnie 2995 zł, z czego najwyższe wydatki odnotowano w gminach: Ostrów (7492 zł) oraz Krzeszów (5322 zł), a najniższe w gminach Jedlicze (2331 zł) i Krasne (2362 zł). W przeliczeniu na 1 mieszkańca gmina o najwyższych wydatkach przeznaczyła 3 razy wyższą kwotę niż gmina, w której wydatki były najniższe.

Z kolei wydatki inwestycyjne gmin na 1 mieszkańca wyniosły przeciętnie 638 zł. Na inwestycje ze swego budżetu najwięcej wydały gminy Krzeszów i Ostrów (odpowiednio 2948 zł i 1915 zł), a najmniej gminy Żurawica i Tyrawa Wołoska (po 88 zł).

Przeciętne wydatki budżetów miast na prawach powiatu na 1 mieszkańca ukształtowały się na poziomie 5287 zł, z czego wydatki inwestycyjne wyniosły 1596 zł.

Najwyższe wydatki na mieszkańca zarówno ogółem, jak i inwestycyjne odnotowano w Przemyślu (odpowiednio 7346 zł i 3366 zł), najniższe w Rzeszowie (odpowiednio 4472 zł i 954 zł).

Wydatki inwestycyjne budżetów powiatów na 1 mieszkańca w 2011 r.

Wydatki ogółem budżetów powiatów na 1 mieszkańca wyniosły przeciętnie 955 zł, w tym wydatki inwestycyjne wyniosły 245 zł. Najwyższe wydatki ogółem odnotowano w powiatach lubaczowskim (1431 zł) i bieszczadzkim (1310 zł), a najniższe w powiatach przemyskim (497 zł) i krośnieńskim (716 zł). Nieco inaczej przedstawiały się wydatki inwestycyjne z budżetów powiatów – najwyższe odnotowano w powiatach: strzyżowskim (474 zł na 1 mieszkańca) i lubaczowskim (444 zł), a najniższe w powiatach: bieszczadzkim (90 zł) i stalowowolskim (108 zł).

Ponadto na każdego mieszkańca z budżetu województwa wydatkowano przeciętnie 452 zł, z czego 185 zł przeznaczono na inwestycje.